

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין ל.)

אחינו כל בית ישראל המתחננים בצרה ובשפייה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם ויושיעם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן

סיכומי דף היומי
מערנת: 073-249-0403
sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
גלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
342

הלל סלע כסף הם פירות ודינר זהב הם מעות [עיין לעיל דף מ"ה:]: או שסברת המחלוקת [ללישנא בתרא ועיין ללישנא קמא] שלבית שמאי אם יחליף לדינר זהב חוששים שישהה עלייתו לרגל עד שיגיע שיעור סלע כסף לדינר זהב ובית הלל לא גוזרים.

במטבע אין קונים מטלטלים והיינו אם נותנו בתורת דמים ותשלומים, אבל אם נותנו בתורת חליפין שהחליף במטלטלים נחלקו **רב ולוי** אם קונה ככל קניין חליפין או שאני מטבע שאינו חשוב אלא בצורה שבה והצורה עומדת להתבטל על ידי שהמלך פוסלה והוא כדבר שאינו מסוים ושלם שנתמעט ממה שנאמר בקניין חליפין 'נעל' והוא דבר מסוים.

מכר לו פירות נתחייב לוקח מעות שהתנו ביניהם, אפילו אם התנה שיתן לו מטבעות חדשות חייב ליתן לו דווקא מטבעות חדשות גם אם היו מטבעות הישנות מעולות יותר.

בבא מציעא דף מ"ו. יום א' פר' מצורע ו' ניסן תשפ"ד

חומש בחילול מעות מעשר שני. מחלוקת ר' יוחנן וריש לקיש אם דבר מעות קונות או משיכה. מטבע פסול.

דף מ"ו - ע"א

מטבע לסובר שאינו בתורת חליפין להקנות על ידו, כך אין קונים מטבע בקניין חליפין, וכן מסקנת רב פפא, ולעולא ורבי אסי ורבי יוחנן אין מטבע נעשה חליפין.

המחלל פירותיו מעשר שני צריך להוסיף חומש ולא המחלל מעשר שני של אחרים, ויכול להקנות מעות במשיכה לחבירו אף שיודע שאין כוונתו אלא להיפטר מן החומש וחבירו פודה את המעשר בכספו ופטור מן החומש, ואם אין בידו מעות ועומד בקרקע שלו יקנה לו קרקע בקניין חזקה ויקנה לו מעות שבביתו אגב הקרקע, ואם אינו עומד בקרקע שלו מערים ואומר לחבירו הרי פירות הללו נתונים לך במתנה וחוזר ואומר שפירות מעשר שני שלך יהיו מחוללים על מעות שיש לי בבית.

מי שיש לו פיקדון מעות ביד אחרים ושולח שליח להביאו לא יתננה לו הנפקד משום שאם יאבד בדרך עדיין חייב באחריות ויש למפקיד להקנות המעות לשליח בקניין אגב כדי שיהא חייב הנפקד לתת לו.

מי שהפועלים תובעים אותו מעות שכר בשוק, אומר

בבא מציעא דף מ"ה. יום שב"ק פר' תזריע ה' ניסן תשפ"ד

הלוואת דינר זהב בדינר זהב. מעות נחושת ממעשר שני לפרוט למעות כסף. קניין מטלטלים במטבע.

דף מ"ה - ע"א

הלוואת דינר זהב לפרוע בדינר זהב לבית שמאי כיון שדינר זהב דינו כפירות הוא בכלל האיסור ללוות סאה פירות בסאה פירות משום ריבית כיון שיוקר וזול תלוי בהם [וכנ"ל דף מ"ד:]; אפילו אם נאמר שכלפי פירות בעצמם דינרי זהב נחשבים כמעות וכנ"ל שם, כיון שבמקח וממכר דינר זהב בדינר כסף נחשב הדינר זהב כפירות הוא הדין לעניין הלוואה

מי שיש לו מעות נחושת של מעשר שני ובא לפרוט בסלע כסף להעלותם לירושלים משום משאוי הדרך, **לבית שמאי** יכול לפרוט הכל בסלע כסף, **לבית הלל** לא יפרוט אלא חצי משום כשמגיע לירושלים צריך פרוטות כדי לקנות צורכי סעודה והתייקר הפרוטות ונמצא מעשר שני נפסד. **מחללים פירות מעשר שני על מעות נחושת** לכו"ע הגם שנחושת הם פירות כלפי כסף, שפרוטות נחושת נחשבים כמעות כלפי פירות שיוציאים במקומם.

הפורט סלע כסף ממעשר שני בירושלים ומחליף בפרוטות להוציא לצורכי סעודה, **לבית שמאי** יכול להחליף כל הסלעים שבידו, **לבית הלל** לא יחליף אלא חצי שמא לא יוציא הכל והפרוטות מתעפשות עד רגל הבא [ואם יחזור ויחליף לסלעים נמצא שולחני משתכר פעמיים ומעשר שני נפסד].

מותר לחלל מעות ממעשר שני למעות אחרות גם חוץ לירושלים אע"ג שנאמר 'וצרת הכסף בידך והלכת' לא ממעטים דווקא כסף ראשון ולא כסף שני כיון שנאמר כסף מיותר בפרשת מעשר שני דורשים שמחללים מעות על מעות.

דף מ"ה - ע"ב

מי שחילל פירות מעשר שני בסלעים מכסף, לבית שמאי לא יחליף בדינר זהב להקל משאוי מעליו **ובית הלל** מתירים, ונחלקו בטעם המחלוקת רבי יוחנן וריש לקיש אם טעם לבית שמאי שסוברים שסלע כסף הם מעות ודינר זהב הם פירות ולא מחללים מעות על פירות חוץ לירושלים, ולבית

לשולחני תן לי מעות שעדיין אין עליהם צורה בשיווי דינר בקניין חליפין ואני אקנה לך בשיווי דינר ועוד מעה קטנה ממעות שאין עליהם צורה שיש לי בביתי, גם למ"ד שאין מטבע נעשה חליפין, כיון ואין עליהם צורה אין עליהם שם מטבע, ואינו אסור משום ריבית כיון שאינו הלוואה אלא דרך מקח וממכר שמקנה לו מיד המעות בביתו, ולרב אשי מותר אפילו בתורת דמים כיון שיש לו בביתו אין כאן ריבית אגר נטר.

דף מ"ו - ע"ב

לרבי יוחנן דבר תורה מעות קונות במטלטלים וחכמים תיקנו שאינם קונות אלא במשיכה גזירה שמה יניח הלוקח בבית מוכר ולא יחוש המוכר להצילם משריפה ולכך העמידו ביד המוכר, **לריש לקיש** משיכה קונה מן התורה ולא מעות.

מכר לו שור בכך וכך מעות ומשך השור ונתחייב לו לוקח מעות ואמר לוקח שמקנה לו פרה שיש לו בעד המעות שחייב לו, קנה מוכר הפרה בקניין מעות שחייב לו הלוקח לרבי יוחנן שמעות קונות מדאורייתא, ולא שכיח שיהא מקח באופן זה ובדבר שלא שכיח לא גזרו בו רבנן שמעות אינם קונות, (סוגיית פירי עבדי חליפין יבואר בדף מ"ז).

מטבע שפסלתו מלכות אע"פ שבני המדינה לוקחים אותו בהצנע, או שפסלוהו בני המדינה אע"פ שמלך לא פסלו, דינם כשאר מטלטלים ואין שם מטבע עליהם ונקנה בקניין חליפין.

בבא מציעא דף מ"ז. יום ב' פר' מצורע ז' ניסן תשפ"ד

פרטי קניין חליפין. אונאה.

דף מ"ז - ע"א

מכור לי חפץ שלך במעות אלו שבידי והמוכר לא הקפיד לדעת כמה מעות יש בידו קנה החפץ בקניין מעות לרבי יוחנן שמדאורייתא מעות קונות, כיון שקניין מעות באופן שלא הקפיד לדעת כמה מעות נותן לו לא שכיח ודומה לחליפין לא גזרו בו רבנן שבאופן זה מעות אינם קונות, ונחלקו בדעת רב הונא אם יש עליו אונאה.

קונה שמחליף חפץ בחפץ אע"פ שמקפיד שיהא הסודר שזה כך וכך קונה בקניין חליפין, ולא אומרים שכיון שמקפיד על שיווי הסודר דינו כקניין מעות ולא קנה עד שמושך.

המחליף חמור בפרה וטלה ומשך בעל החמור פרה ולא הספיק למשוך הטלה עד שמת החמור לא קנה בעל החמור את הפרה.

וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו'

לת"ק בועז הקונה נתן לגואל המקנה, וכן סובר רב שהקונה מקנה הסודר שרוצה להקנות למקנה כדי שיקנה לו החפץ בלב שלם, **לרבי יהודה** גואל המקנה נתן לבעז הקונה, וכן סובר לוי שבאותה הנאה והקונה מקבל ממנו מתנה גמר ומקנה לו.

קנין חליפין קונים בכלי אע"פ שאינו שווה פרוטה.

'לקיים כל דבר שלף איש נעלו'

לרב נחמן קונים בכלי ולא בפרי שנאמר 'נעלו' ומה שנאמר 'כל דבר' שמקנה כל דבר בנעל, **לרב ששת** קונים בפרי שנאמר כל דבר ומה שנאמר 'נעלו' שצריך שיהא דבר מסוים ושלם.

דף מ"ז - ע"ב

כותבים בשטר זקנינא מיניה במנא דכשר למקניא ביה' במנא היינו בכלי ולא בפירות, **דכשר** ולא בכלי הנעשה מגללים או למעט איסור הנאה, **למקניא** היינו כדי לקנות בו שצריך כלי של קונה, **ביה** למעוטי מטבע או איסורי הנאה.

'וצרת הכסף בידך'

לרבי דוסא ורבי ישמעאל שמחללים מעשר שני על כל דבר הנצרך ביד אפילו מעות שאין עליהם צורה, **לרבי עקיבא** היינו דווקא כסף שיש עליו צורה, ולכו"ע אין מחללים על מעות פחותות ורעות המשמשות כסימן בבית המרחץ.

לרבי יוחנן מן התורה מעות קונה במטלטלים (כמו שמי צינו בפודה וקונה מן ההקדש) ומשום חשש שמא יהא שריפה באונס ולא יטרח המוכר להציל ויאמר ללוקח נשרפו חטיף בעליה תיקנו חכמים שמשיכה קונה ולא מעות, **לריש לקיש מן התורה משיכה קונה** [ולא כסף] שנאמר 'או קנה מיד עמיתך' שאין נקנה עד שיצא מיד זה לזה.

זכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו'

מיד למעט קרקע שאין בה אונאה, או קנה מיד עמיתך שיש דין אונאה גם אם המוכר נתאנה על ידי הלוקח.

לרבי שמעון אם כסף הלוקח ביד המוכר יכול המוכר לחזור ולא לוקח, שלרבי שמעון מעות קונות מדאורייתא ולכן אין הלוקח יכול לחזור, אבל למוכר תיקנו חכמים שהוא ברשותו ויכול לחזור אם יתייקר ועל ידי זה יציל המקח משריפה, **לחכמים יכולים שניהם לחזור, והטעם, לריש לקיש** משום שסוברים משיכה קונה מן התורה ולא מעות, **לרבי יוחנן** משום שסוברים כשם שתיקנו משיכה קונה אצל המוכר כדי לחזור בו מאותו טעם תיקנו כן ללוקח.

בבא מציעא דף מ"ח. יום ג' פר' מצורע ח' ניסן תשפ"ד

מי שפרע. מעילה בפרוטה של הקדש.
נתן מקצת מעות והשאר במלוה. האומר משכוני מחול לך. המלווה את חברו על המשכון לעניין שמיטת כספים.

דף מ"ח - ע"א

הקונה מטלטלים בכסף אע"פ שלא קנה [לרבי יוחנן מדרבנן ולריש לקיש מדאורייתא] וחזר בו אמרו חכמים מי שפרע מאנשי המבול ואנשי דור הפלגה ומאנשי סדום ועמורה וממצרים בים הוא עתיד להיפרע ממי שאינו עומד

בדיבורו, אבל לא נתן כסף אלא נשא ונתן בדברים וחזר אין רוח חכמים נוחה הימנו ואינו במי שפרע.

'זכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו' וכו', תשומת יד ועשק את עמיתו כמו פיקדון שאינו חייב קרבן שבועה אלא אם יחד לו כלי להלוואה (תשומת יד) ושכירות (עושק) וכיחש ונשבע והודה, אבל כפר בהלוואה ולא יחד כלי אינו חייב קרבן שבועה, שמלוה להוצאה ניתנה, וכן אם כפר שכר שכיר ולא יחד עליו כלי, ולריש לקיש שאין מטלטלים נקנים אלא במשיכה דווקא אם נטל המלוה והשכיר כלי וקנו במשיכה וחזר והפקידו אצל הלוח והמשכיר.

הנותן פרוטה של הקדש לבלן בשכר שיתרחץ בבית המרחץ מעל אע"פ שעדיין לא רחץ, נתנה לספר ולבעלי אומנות שעושים מלאכתם עם כלים או לחנוני לריש לקיש צריך למשוך כלים משום שמעות אינם קונות כלים בישראל, ובנכרי שקנה במעות אינו צריך למשוך, לרבי יוחנן שמעות קונות אינו צריך למשוך בישראל, ובנכרי צריך למשוך.

דף מ"ח - ע"ב

נתן מעות למטלטלים ולא משך לא קנה ומן הדין יכול לחזור, אבל אמרו חכמים שיש עליו קללה מי שפרע, לאביי בית דין מודיעין אותו על כך אבל אסורים לקללו שנאמר 'ונשיא בעמך לא תאור', לרבא מקללים אותו במי שפרע ואין איסור קללה אלא לנשיא בעמך שעושה מעשה עמך והוא אינו עושה מעשה עמך במה שחזר שנאמר 'שארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב'.

נתן מקצת מעות על מקח בתורת תחילת פירעון והשאר במלוה, בקרקע קנה כל הקרקע, במטלטלים לרבי יוחנן חייב מי שפרע אפילו אם חוזר על חלק המקח שלא נתן מעות, לרב אינו חייב מי שפרע אלא אם חוזר על חלק המקח שנתן עליו מעות.

הנותן משכון על מקח ואמר אם אני חוזר בי משכוני מחול לך והמוכר אומר אם אני אחזור בי אכפול משכוניך, לרבי יוסי שאסמכתא קניא התנאי קיים, לרבי יהודה אין התנאי קיים אבל [בקרקע] אינם יכולים לחזור כנגד דמי המשכון.

המלוה את חברו על המשכון והמשכון שווה כל החוב אין שביעית משמטת ואינו צריך לתבוע, ואם המשכון אינו שווה כנגד כל החוב לרב שבנתן מקצת מעות יכול לחזור רק כנגד מה שלא שנתן הוא הדין במשכון לרשב"ג אינו משמט אלא רק כנגד המשכון, ולרבי יהודה הנשיא כיון שאין המשכון כנגד כל החוב שביעית משמט כל החוב ולא נתן המשכון אלא לזכרון דברים בעלמא.

בבא מציעא דף מ"ט . יום ד' פר' מצורע ט' ניסן תשפ"ד

מחוסר אמנה . כור מעשר יש לך בידי . אמר לו הנה ביתי לפניך . מקח שיש בו אונאה בפחות ויותר משתות .

דף מ"ט - ע"א

מוכר ולוקח שהחליטו על המקח ולא נתן הלוקח דמים אע"פ שאין בהם מי שפרע אם חוזרים, מכל

מקום לרבי יוחנן איסור יש בו משום מחוסר אמנה שנאמר 'הן צדק' שיהא הן שלך צדק ולא שלך צדק וכשאתה מדבר הן או לאו קיים דבריך, וכן הוא דעת ר' שמעון שאין רוח חכמים נוחה הימנו, לרב אין בו איסור של הן שלך צדק היינו בשעה שאומר הדיבור לא יהא דעתו לשנות אבל אם נשתנה השער לאחר זמן והוא חוזר בו אין בזה משום חיסרון אמנה, ולשיטתו כן הוא דעת רבי יוחנן בן מתיא.

לרבי יוחנן שדברים בלי מעות יש בהם משום מחוסרי אמנה, מודה שיכול לחזור בו אם מי שנתחייב לו לא סמך דעתו, וכגון רבי יוחנן בן מתיא שציווה לבנו לחזור מפיוסוק מזונות שפסק לפועלים לפני שהתחילו במלאכה, שהפועלים לא סמכו דעתם, שידעו ופסק להם כן על דעת עצמו וסמך שאביו יסכים לדבריו, אבל אחר שהתחילו במלאכה אסור לחזור בו שסמכו דעתם שבוודאי אמר לאביו מה שפסק ונתרצה לדבריו, וכן מי שהבטיח ליתן מתנה מרובה מותר לחזור בו ואין המקבל סומך דעתו אלא אם הבטיח לו מתנה מועטת.

ישראל שאמר ללוי כור מעשר יש לך בידי, לרבי יוחנן מותר הלוי לעשותו תרומת מעשר על מקום אחר, וסובר שדברים יש בהם משום מחוסר אמנה והבטיח ליתן לו מתנה מועטת, ואין לישראל במעשר אלא טובת הנאה והיינו הזכות שהיה בידו לתת לכל לוי שירצה וסמך הלוי דעתו עליו שלא יחזור בו, ואם לבסוף נתנו הישראל ללוי אחר אין ללוי ראשון עליו אלא תרעומות.

מוכר שקיבל דמים על המקח ונתנייקר וחזר בו ואמר ללוקח שיקח את דמיו ולא לקחו ונגנב, אם מקבל עליו מי שפרע המוכר פטור שאינו אפילו שומר חנם כיון שאמר שיקח המעות, ואם אינו מקבל מי שפרע צריך ליתן לו המקח.

דף מ"ט - ע"ב

המביא פיקדון לחבירו לשומרו ואמר לו הנה ביתי לפניך ונתנו בבית ונגנב, הבעל הבית פטור ואינו אפילו שומר חנם.

לוקח שנתן דמים למקח והיתה עלייה מושכר ביד מוכר והיה שם המקח, לרבי שמעון שמעות קונה מדאורייתא קנה, אע"פ שלא משך והרי גם לא קנה בקניין חצר כיון שהוא מושכרת למוכר, שכל הטעם שאמרו רבנן שמעות אינם קונות הוא משום גזירה שמא יאמר המוכר נשרף חיטיך בעליה, וכיון שהמקח נמצא בעלייה בוודאי יטרח הלוקח להציל.

לרבנן כשם שתיקנו חכמים שכל זמן שלא משך הלוקח יכול המוכר לחזור בו כך תיקנו שהלוקח יכול לחזור בו [ועי' לעיל דף מ"ז: דעת ר"ש].

משנה . מקח שיש בו אונאה אם הוא פחות משתות מחילה היא ואינו מחזיר לו כלום, אם נתאנה בשתות המקח קיים ומחזיר האונאה, ואם הוא יתר משתות שניהם חוזרים אפילו רצה אחד מהם להחזיר האונאה [ועיין דף נ' ודף נ"א בשיטת ר"נ], ולרבי טרפון אין המקח חוזר אלא באונאה יותר משליש.

מי שנתאנה ורוצה לחזור בו, לת"ק יכול לחזור עד שיעור כדי שיראה לתגר או לאחד מקרוביו, ואם שהה יותר מזה מחל על אונאה, לרבי טרפון הרחיב הזמן ויכול לחזור כל היום.

אני שיש בו אונאה ולכן אין בו דין אונאה, אבל כשמוכר דברים העומדים להימכר יש לו דיני אונאה.

משנה . דיני אונאה הוא בין אם נתאנה הלוקח שנאמר 'וכי תמכרו ממכר לעמיתך וכו' אל תונג' אע"פ וגם המוכר מפסיד במכירת החפץ שיכלו המעות המקח ביציאה, ובין אם נתאנה המוכר שנאמר 'או קנה מיד עמיתך אל תונג' אע"פ שאין הלוקח מכיר המקח.

תגר שנתאנה, לת"ק יש לו אונאה, לרבי יהודה אין לו אונאה, לרב נחמן דווקא ספסר שקונה ומוכר מיד ובקי בדמיו ומחל על אונאה ותניא כדבריו, לרב אשי פירוש דברי רבי יהודה הוא שאין לו תורת אונאה שתיקנו חכמים שחוזר אפילו בפחות משתות שחיינו תלויים בכך.

מי שנתאנה בשיעור שתות, לרבא לדעת רבי נתן מחזירים לו האונאה ואינו יכול לחזור בו, ולדעת רבי יהודה הנשיא ידו על העליונה בין אם המוכר נתאנה בין אם הלוקח נתאנה או שיכול לבטל המקח או לקבל שיעור מעות השתות, לרבי אלעזר דעת רבי נתן כנ"ל ודעת רבי יהודה הנשיא אם המוכר נתאנה ידו על העליונה לחזור מהמקח ואם הלוקח נתאנה מקבל אונאה ואינו יכול לחזור, ולתנא דמתניתין כל מי שמתאנה ידו על העליונה לחזור בו, לרבה לדעת רבי נתן כל מי שנתאנה ידו על העליונה ולדעת רבי יהודה רק יד המוכר הוא על העליונה.

הרי את מקודשת לי על מנת שאין לך עלי מזון כסות ועונה, לרבי מאיר הרי זו מקודשת ותנאי בטל וסובר שהמתנה על מה שכתוב בתורה תנאי בטל אפילו בדבר שבממון, לרבי יהודה במזון וכסות תנאו קיים שהוא דבר שבממון הוא והרי מחלה.

דף נ"א - ע"ב

על מנת שאין בו אונאה ויש בו אונאה הוא מקח טעות ואם רצה חוזר מהמקח, על מנת שאין לך עלי אונאה - לרב יש לו עליו אונאה, וטעמו - לאבוי משום שסובר כרבי מאיר שגם בדבר שבממון תנאי בטל, לרבא גם לרבי יהודה אם לא ידע שיש בו אונאה אינו מוחל והתנאי בטל, ואם המוכר או הלוקח אומרים בפירוש שיש בו אונאה ועל מנת שאין לך עלי אונאה גם לרב תנאי קיים וכדעת רבי יהודה שבדבר שבממון תנאו קיים, לשמואל על מנת שאין לך עלי אונאה אין לו עליו אונאה לאבוי משום שסובר כרבי יהודה, לסתימת הש"ס גם רבי מאיר מודה שאין התנאי בטל אלא כשוודאי עוקר דבר תורה בשעת התנאי אבל על מנת שאין לך עלי אונאה שמא לא יהא בו אונאה. הנותן סחורה לחבירו ואומר מכור בכמה שתוכל ותן לי המעות לזמן פלוני והנני סומך עליך אין לו עליו אונאה.

הנותן לחבירו למכור בשבילו יין יפה שיש עליו קופצים ויין רע שאין עליו קופצים, לא יאמר לו מכור יין היפה בשווי והרע בכמה שתוכל ולכשתמכור תן לי מעות שניהם ואינו נותן לו שכר טרחו כיון שיש לו מעות של דמי היין הטוב בידו עד שימכור יין הרע הוא כריבית, אלא או יתן לו שכר הקצוב למי שטורח במכירתם והוא ארבע למאה וגם שכר כתף וגמל ופונדק, או תמכור זה וזה בשווה והשכר יהא של המקבל.

מכר שוה שש בחמש נתאנה המוכר בשווי שתות המקח, וכן מכר שוה שש בשבעה שנתאנה הלוקח בשתות שווי המקח מקח קיים ומחזיר האונאה, מכר שוה חמש בשש ונתאנה הלוקח בשתות המעות וחומש בשווי המקח, לרב כיון שנתאנה ביותר משתות בשווי המקח יכול הלוקח לחזור בו, לשמואל כל שיש שתות בשווי המקח או במעות אין המקח בטל, וכן אם מכר שוה שבעה בשש נתאנה המוכר בפחות משתות בשווי המקח ובשתות בפיסוק המעות, לרב כיון ונתאנה בפחות משתות בשווי המקח אין צריך להחזיר האונאה, ולשמואל כיון שיש אונאה בשתות המעות צריך להחזיר האונאה ותניא כשמואל.

בבא מציעא דף נ'. יום ה' פר' מצורע י' ניסן תשפ"ד

הלכות אונאה . הורה רבי טרפון בלוד .

דף נ' - ע"א

אונאה פחות משתות, להלכה הוא מחילה לאלתר ולא עד שיראה לתגר או לקרובו.

אונאה בשיעור שתות, להלכה יכול לתבוע אונאה עד שיראה לתגר או לקרובו אבל אינו יכול לחזור בו.

אונאה יותר משתות שנתבטל המקח, להלכה היינו רק עד שיראה תגר או קרובו, לרבי נתן שניהם יכולים לחזור וכן פסק רבא, ולרבי יהודה הנשיא יד המתאנה על העליונה לחזור בו (בואר בדף נ"א טעם המחלוקת).

דף נ' - ע"ב

הורה רבי טרפון בלוד, האונאה הוא שליש במקח ושמוח תגרי לוד, ואמר להם עוד שכל היום מותר לחזור וחזרו לדברי חכמים, לפי מסקנת הש"ס יתר משתות עד שליש לרבי טרפון דינו כשתות לשיטת רבנן שהמקח קיים ומחזיר אונאה, ושתות עצמה לרבי טרפון הוא מחילה, ומעיקרא שמחו בשתות עצמה שהוא מחילה לאלתר משא"כ לחכמים שמחזיר אונאה כשחזר ואמר להם שלרבי טרפון יכול לחזור כל היום ביתר משתות חזרו לדברי חכמים שהחמיר להם במה שהלוקח יכול לחזור כל היום ביתר משתות יותר ממה שהרוויח להם במחילת השתות עצמה.

בבא מציעא דף נ"א . יום ו' פר' מצורע י"א ניסן תשפ"ד

בעל הבית ותגר שנתאנה . מתנה על מה שכתוב בתורה . על מנת שאין עלי או שאין בו אונאה .

דף נ"א - ע"א

מוכר שנתאנה יכול לחזור לעולם, שדווקא בלוקח שהמקח בידו ויכול להראות ולהכיר באונאה אינו יכול לחזור בו לאחר זמן שהיה לו להראות לתגר ולקרובו מה שאין כן מוכר אינו מכיר באונאה עד שיראה טלית אחרת כדמותה נמכר בדמים יקרים.

בעל הבית המוכר תכשיטים וכלי תשמיש הואיל שהם חביבים עליו אינו מוזכרם אלא ביוקר והוא כמפרש יודע